

Bonnya napórája

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy falucska egy kis falu a somogyi dombországban. Ide nem hallatszik el a látvány világzaja, nem rohang keresztül rajta nap mint nap löbb száz nehéz, füstökádó teherautó. A vasút is messze elkerüli, itt mintha megállt volna az idő. Két utróját jó ha ötven porta szegélyezi. Legtöbbször még a régi vályogház készült, tornácos ház. Ideális azoknak, akik szeretnének kikapcsolódni, akik vágnak a csendre, az aktív vagy a kevésbé aktív pihenésre.

Néhány éve itt, Bonnyán – mert így hívják ezt a mesebeli helyet – egy álom kezdett megvalósulni. Egy falu, ahol a legújabb kísérleti elvezető, a hagyományos környezet megtartása mellett, a testet és a szellemet egyformán lehet kényeztetni. A Somogy kertje üdülőfalu a nagy kirándulások kiindulópontja, a recepciót is magában foglaló központi épületnél van, ahol az egészségesen kimerítő túra végeztével a kulináris élvezeteknek hódolhatunk. A szálláshelyek gyönyörűen helyreállított parasztházakban található, és még a beszélgetés végeztéig sem kell a kútra kijárni, minden szálláshelyhez saját fürdőszoba tartozik.

Két éve egy különleges terv megvalósítása vette kezdetét. Németh Ágnes szobrászművész különleges technikával készített szobrait mint egy hatalmas horizontális napóra számlapjának órajeleit álmolta meg. A szobrok, szoborpárok sorozata az emberi kapcsolatok és az idő fogalmának allegorikus, mesebeli megfogalmazásai. Életnagyságú alakokkal. Az üdülőfalu házias szonja, Oprisné Fodor Anikó biztosított helyet a napóra számára.

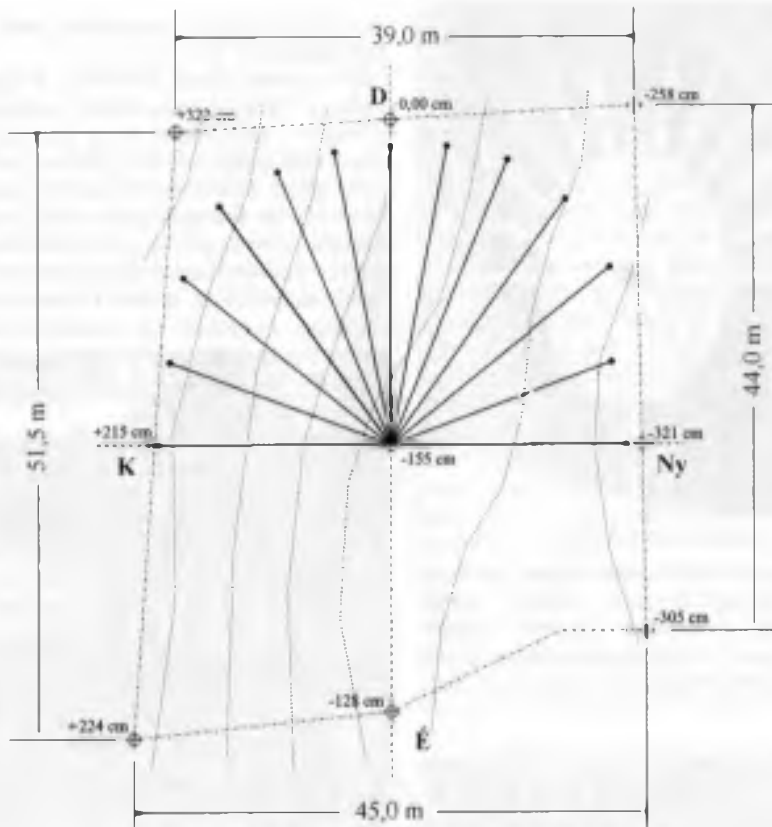
Az ötlet kivitelezését sok tervezés és megbeszélés előzte meg. Minél pontosabban fogalmazódtak meg a megvalósítható lehetőségek, annál löbb megoldandó probléma is jelentkezett. A szobrok mérete eleve megszabja a szükséges hely nagy-

ságát. Emellett ki kellett találni, hogy a vesszőből vagy huzalokból font alakokkal az időjárás viszontagságai ne károsítsák. Ezzel együtt a látvány fő hangsúlya mindenképpen a szobrokon kell hogy maradjon. Végül egy-egy nagy méretű, falevelhez hasonlító védőszátor mellett döntöttünk. Ezek a sátorok kellő védelmet nyújtanak majd, miközben lehetőség nyílik a szobrok körbejárására és a központi „árnyékvetítő” szobor felől jó láthatóságokra is megoldást jelentenek.

Az órákat elől és fölül szobrokkal gyönyaszátorok fogják védeni az időjárás viszontagságától

Németh Ágnes két-három éve folyamatosan készíti ezeket az alkotásokat. Az anyag megválasztása, vagyis hogy vesszőből vagy fémhálóból készüljön a szobor, mindentől-

A boronyai napóra terve (szírtrajz). Jól érzékelhetők a napóra hatalmas méretei

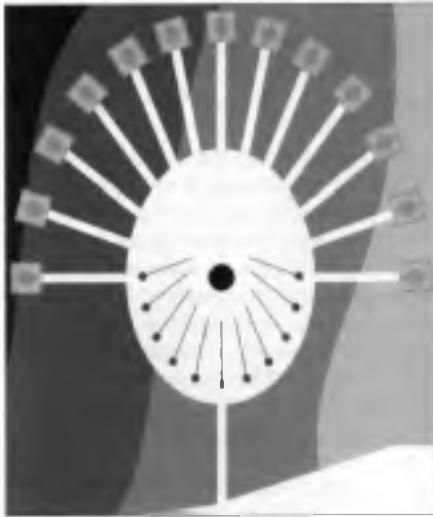
jából következik. A fönásokat néhol egyéb anyagok egészítik ki. Tetsz olyan, amelyik földdel, földfesteékkal vagy fával van kombinálva. Néhány figura a földön, míg mások a levegőben úszva lesznek kiállítva. Mindegyik kapcsolatban áll az idővel, az idő múlásával. Ezek az utalások határozzák meg az óralapon kijelölt helyzetüket.

A napóra tervezésekor és a helyszín kijelölésekor végül is két napóra készítésére született terv. A központi „árnyékvetítő” szoborpár mindkét napóra időmutatója lesz. A szoborpár egy álló nőalak, és egy kalitkába zárt férfi. A nő bal kezében tükröt tart, amelyről a többi szobor felé visszavetülő fénysugár talajon végig vonuló fénypontja mutatja az idő múlását. Az ellenkező, északi oldal felé

a nő angyalszárnyának árnyéka jelöli ki az időt. III, az északi oldalon, egy-egy farönk jelzi az órákat. Ezeken a rönkökön megpihenve szemléltethetjük majd a látogató a déli területen felállított szobrokat.

A szobrok felé, innen a központhól sugár alakban szétfutó ösvények mint árvonalak vezetnek a sátrak alatt védelmet találó szobrokkig. Az ösvény középvonalában földbe süllyesztett fagerendák jelölik ki pontosan az egész órákat. Amikor a fénypont ezen áthalad, akkor jelzi a helyi idő szerinti egész órát.

A szoborpark-napóra egy kb. 45x50 méteres területen helyezkedik el, melynek hossz tengelye pontosan észak-déli tájolású. Mivel a terep adta lehetőségek a szobrok déli

A tornyai napóra terve

oldalán való elhelyezését engedik csak meg, ezért szünetelt a líktrös mutatójú napóra terve. Érdekes látvány lesz a két, ellentétes irányban mozgó fénypont és az árnyék vnnulását megfigyelni, és összevetni a fény

Áttal mutatott helyi időt az árnyék által kijelölt zónaidővel.

Az idei nyár elején kezdődhet a megvalósítás. A napóra méreteiből és különlegességéből következik, hogy végleges és teljes elkészítése – számításaink szerint – két-három évig is eltart majd. Maguknak a szobroknak a megalkotása is még két évet biztosan igénybe vesz majd. Az alapiránynok kijelölése tavaly nyáron megtörtént, idén az egyes szoborhelyek pontos kitűzése és az alapzatok elkészítése van soron. Az eddig elkészített műalkotások elhelyezése végleges helyükön, az egyes sátrak elkészültét követően történik meg.

Reményeink szerint a kész alkotás-együttes nemcsak az üdülőfaluban megpihenni szándékozóknek nyújt érdekes látnivalót, hanem a különlegességek iránt fogékonyakat is idevonzza messzi tájakról. A napórához kapcsolódva és ezt mint kiindulási pontot használva, tervezzük a térség egyéb látnivalóit is bevonni a környék jobb megismerésébe.

Marton Géza

Napórabarátok Hartán

Az MCSE Napóra Szakcsoport III. találkozóját a Bács-Kiskun megyei Hartán tartotta 2007. szeptember 22-én, szombaton. A helyi Egyesületek Háza előadótermében 40-45 fő jelent meg.

Kolláth Zoltán, az MCSE elnöke üdvözölte a megjelenteket. Ezt követően Mátis András tartott előadást „Digitális napóra” címmel. Egy egyenlítői napóratípust ismertetett, amelynél egy síklapra a felette félkörívbe vágott számozáson jut be a napfény. A napóráról fémlemezektől saját kezűleg elkészítette és a találkozón be is mutatta. Keszthelyi Sándor a világ minden tájáról származó, internetes honlapokról kimásolt fényképekkel mutatta be a horizontális, ekvatoriális és vertikális típusok érdekességeit. „Különleges megoldású napórák” című összefoglalójában Marton Géza, a szakcsoport vezetője, „Kata-

lán napórák” című előadásában mutatta be, amit nyáron Katalóniában és Mallorrán látott. Sikertelt felvennie a kapcsolatot az ott működő napóratervezőkkel és készítőikkel is. Végül Hegedűs Tibor, az MCSE alelnöke szólt a Raján immár tizedik éve megtartott RANACAT-okról és egy napóráról, melyet Kiskunhalason kívánnak elkészíteni.

A társaság átvonult a helyi Patófi Sándor Művelődési Házhoz, hogy felavassa Harta új napóráját. Mindenki szerencséjére kiváló ragyogó, napsütéses időjárás fogtunk ki. A horizontális napóra úgynevezett mutató nélküli (analemmatikus) napóra az árnyékot a pontos idő iránt érdeklődő személy magaveti, ha az időegyenleti görbe megfelelő helyére áll. Rézfűvészek jelezték a megjelent miniegy 100 főnyi érdeklődőnek a napóra avatás kezdetét. Keszthelyi Sándor